

ENERGIEBEVOORADING IS EEN ZAAK VAN NATIONALE VEILIGHEID EN PUBLIEK BELANG: EEN OORLOGSVRELENGING VOOR DOEL 3 EN TIHANGE 2

Geachte regering,

Europa is in staat van oorlog. Dagelijks worden we geconfronteerd met meedogenloos geweld in Oekraïne waarbij ook scholen, ziekenhuizen en gewone burgers niet worden ontzien. De gebruikte wapens worden betaald door Europese landen die zich in sterke mate afhankelijk hebben gemaakt van fossiele brandstoffen uit Rusland.

De reactie hierop vanuit West-Europa is een zwakke noodkreet: eerder gesloten kolencentrales worden heropgestart, schaliegas uit de VS en aardgas uit het Midden-Oosten worden geïmporteerd tegen astronomische bedragen. Het rantsoeneren van gas en energie, zoals in Duitsland reeds in voege is, en het stilleggen van bedrijven zijn de volgende stappen. De komende 5 tot 10 winters worden zo wel heel letterlijk een koude oorlog, en ook wij moeten ons voorbereiden.

Het Internationaal Energieagentschap (IEA) dringt erop aan dat Europese landen alles in het werk moeten stellen om de [geplande sluiting van kernreactoren op te schorten](#).

Iedere middelgrote kernreactor die open blijft bespaart jaarlijks het equivalent gasverbruik van 1,2 miljoen Vlaamse gezinnen.

Iedere kilowattuur die lokaal wordt opgewekt hoeft niet uit Rusland te komen.

Iedere kilowattuur die CO₂-arm wordt opgewekt, schaadt het klimaat niet.

Niemand lijkt echter te beseffen dat we met de aanstaande sluiting van Doel 3 (eind september '22) en Tihange 2 (februari '23) twee gigawatt aan CO₂-arme elektriciteit liquideren. Een onbegrijpelijk scenario middenin een oorlogssituatie en energiebevoorrading- en financiële crisis.

Wij, werknemers van de Belgische kerncentrales, willen eindelijk onze stem laten horen. We zijn erg bezorgd over de verdiepende energiecrisis in deze oorlog, en wij staan klaar om onze bijdrage te leveren om met schone energie de Russische agressie te beteugelen.

Alles moet in het werk worden gesteld om te zorgen dat wij in België klaar zijn om de komende winters door te geraken. Teneinde de mogelijkheid te hebben om Doel 3 en Tihange 2 tegen de winter van '23-'24 (een verkiezingsjaar, beste regering) back in the game te hebben zodat ze die winter en t.e.m. de winter '25-'26 kunnen draaien, moet het FANC onderzoek gepleegd hebben naar de haalbaarheid in het kader van de nucleaire veiligheid en haar goedkeuring gegeven hebben. Dit gebeurt echter niet zonder een formele vraag zoals die van eind december '21 voor het onderzoek naar 'activering plan B'.

Regels uit vreedestijd gelden niet meer. Het is oorlog en de afhankelijkheid van Russische fossiele brandstoffen heeft alle Europeanen meegesleurd. Vraag het FANC de haalbaarheid te onderzoeken in kader van het publiek belang. Geef ons een kans om ons werk te doen en zo mee België door de koude winters te helpen. Laat ons samen strijden tegen energiecrisis en klimaatcrisis.

Uitzonderlijke tijden vragen om uitzonderlijke maatregelen.

Ondertekend:

Vincent Van der Heyden, namens werknemers Kerncentrale Doel
Philippe Hendrickx, Voorzitter Belgische Energie Federatie NCK

Ondersteunende luiken om kort te schetsen welke stappen we nodig achten.

LUIK VEILIGHEID

De economische noodzaak om de centrales open te houden mag nooit ten koste gaan van de nucleaire veiligheid, een principe dat in onze sector heilig is. Daarom moet voor iedere component van de centrale gekeken worden wat de resterende levensduur is en moeten componenten die het einde van hun levensduur dreigen te bereiken preventief vervangen worden. Het studiewerk, bestellen en vervangen van die componenten neemt tijd in beslag, dus ook hier is het belangrijk om zo spoedig mogelijk de beslissing te nemen om het FANC te vragen een verlenging van Doel 3 en Tihange 2 te evalueren. Voor de meeste componenten is deze oefening reeds gebeurd door Engie, want ook na het stopzetten van de elektriciteitsproductie dienen de meeste systemen nog voor jaren in dienst te blijven en dus het nodige preventieve onderhoud te krijgen. Voor de overige groep componenten die de komende jaren wel buiten dienst zouden gaan zijn er meestal reeds studies voorhanden die een langere levensduur toelaten dan de wettelijk voorziene 40 jaar en dient men deze in te dienen bij de veiligheidsautoriteiten ter goedkeuring, of moet deze oefening nog worden uitgevoerd. Enige werkpunten die het FANC identificeert dienen dan binnen een jaar verholpen te zijn om tijdig te kunnen opstarten.

De leeftijd van 40 jaar die beschreven is in de wet op de kernuitstap is slechts een arbitraire, politieke keuze die overigens 50 jaar is voor de 3 oudste centrales van ons land. In het buitenland mogen dezelfde centrales al minstens 60 -sommige zelfs 80- jaar blijven draaien. Om die reden hebben de veiligheidsstudies zich nooit beperkt tot de leeftijd van 40 jaar, zo weten we via de extra veiligheidsstudies rond de reactorvaten van Doel 3 en Tihange 2 dat deze al zeker 47 jaar mee kunnen gaan met zeer ruime veiligheidsmarges.

Los van deze redenering staat of valt alles met de principiële goedkeuring van het FANC, welke ook voldoende tijd nodig heeft om de dossiers te evalueren en dus zo spoedig mogelijk de vraag in kader van publiek belang dient te krijgen.

LUIK TECHNISCH

Om volgende winter nog te kunnen rekenen op stroom van Doel 3 en Tihange 2 is er zo snel als mogelijk actie noodzakelijk. Om toch te kunnen rekenen op beide centrales is er zo snel mogelijk nieuwe splijtstof nodig. Daarvoor zouden we moeten rekenen op de beschikbare uraniumvoorraad en plichtsbewustheid van een fabrikant, of de reeds bestaande splijtstofelementen van een andere producent die bereid is een productieslot af te staan tegen een gepaste vergoeding.

Een dringende bestelling kan ons voor de verdere winters '24-'25 en '25-'26, een cruciale winter waar er anders *geen* kerncentrales zouden draaien, van de nodige fuel voorzien.

LUIK JURIDISCH

Toen de coronacrisis over onze samenleving raasde namen wereldwijd overheden hun verantwoordelijkheid door wetten en procedures aan te passen aan de nieuwe realiteit. Ook deze crisis noopt ons tot dergelijke noodwetten en herziening van procedures. Wij zien een

aanpassing nodig aan artikel 30 van wet op nucleaire inrichtingen dewelke bepaalt dat LTO-werken moeten klaar zijn voor aanvang levensduurverlenging. Alsook het wijzigen of schrappen van artikel 4 van de wet op de kernuitstap, dit artikel bepaalt de sluitingsdata van alle reactoren. Wat betreft een milieueffectenrapport (MER) met internationale bevraging is de situatie ernstig genoeg om ons te beroepen op een noodtoestand ter verantwoording. Vraag het FANC en kabinet te evalueren of een MER noodzakelijk is, rekening houdende met de noodzakelijkheid van extra capaciteit, duur van de verlenging, en de vaststelling dat buurlanden niet eens een MER uitvoeren voor indienstname van nieuwe steenkoolcentrales.

LUIK ECONOMISCH

De gasvoorraden in onze buurlanden raken amper of niet op het niveau om ons deze winter te voorzien, Duitsland worstelt door de droogte met de riviergebonden leveringen van steenkool, en niemand weet wanneer Nord Stream 1 terug op volle toeren zal draaien. Ook onze andere bevoorradingsopties zijn niet gegarandeerd; de grootste LNG producent in de VS voldoet niet aan de milieunormen en mag mogelijks niet verder produceren, Noorse gasfaciliteiten kampen met technische problemen, en het Verenigd Koninkrijk kan als niet EU-land de toevoer naar het vasteland dichtdraaien indien hun eigen bevoorrading in het gedrang zou komen.

De vrees dat de bevoorradingszekerheid in het gedrang zou komen is terecht. Indien Duitsland haar buurlanden officieel om bijstand vragen, wat we als EU-lidstaten verplicht dienen te beantwoorden, zal deze stelling zelfs een understatement zijn.

In deze omstandigheden dienen we alles uit de kast te halen teneinde onze bevolking niet in de kou te laten zitten en onze economie draaiende te houden.

Het is echter niet realistisch te verwachten dat een bedrijf zich in een financieel riskante positie brengt zonder dat de regering enige garanties levert zodat het voortbestaan van het bedrijf niet in het gedrang komt. Hiervoor is een gedeeltelijke nationalisering van het bedrijf of een gedeeld aandeelhouderschap, zoals voor Doel 4 en Tihange 3 opgezet wordt, een aangewezen oplossing om de overheid te laten delen in zowel risico's als winsten, of een andere economische ondersteuning in een langdurig sluitend juridisch kader teneinde Engie te beschermen van enige politieke willekeur, in ruil voor de bevoorradingszekerheid de komende winters.